PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY ZESPOŁU PLACÓWEK EDUKACYJNYCH W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM

„Szczęście dziecka nie jest jedynym celem, do którego dążymy.

Chcemy także, aby dziecko stawało się budowniczym samego siebie”

M. Montessori

PODSTAWY PRAWNE

- Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 ze zm.),
- ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.),
- ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),
- ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z2021 r. poz. 1249),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 502),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 395 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280),

- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977 ze zm. – załączniki nr 1 i 2 w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz. U. poz. 895),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1309),
- uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich (M. P. 1998 nr 14, poz. 207),
- rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystania seksualnego nieletnich (M. P. 1997 nr 50, poz. 476),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845, z późn. zm.)
- Statut Szkoły *(zmieniany na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEiN).*
- Szkolny Zestaw Programów Nauczania.

Wstęp

WPROWADZENIE

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice.

Nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój.

Uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, żyje nie tylko z drugim, ale i dla innych.

Wychowanie- to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualne, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt 3 ustawy Prawo Oświatowe)

Profilaktyka - to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określanych w literaturze przedmiotu jako zachowania ryzykowne. Dlatego ważne jest wyodrębnienie działań profilaktycznych i budowanie szkolnego programu profilaktyki.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni. Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, terapeutami i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Działania zawarte w programie będą realizowane w miarę możliwości intelektualnych i fizycznych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

DIAGNOZA POTRZEB I PROBLEMÓW W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Diagnoza środowiska szkolnego służąca do skonstruowania Programu Profilaktycznego została opracowana na podstawie:

- relacji wychowawców klas na temat problemów wychowawczych i dydaktycznych w danej klasie,

- obserwacji zachowań uczniów,

- analizy dokumentacji szkolnej,

- rekomendacji z posiedzeń Rad Pedagogicznych - rozmów z uczniami i rodzicami,

- rozmów z pracownikami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Ośrodka Pomocy Społecznej , asystentami rodziny, Sądu Rejonowego (kuratorzy zawodowi, kuratorzy społeczni), Policji, Straży Miejskiej.

Podstawowym celem badań było zebranie informacji na temat bezpieczeństwa uczniów w szkole, używania substancji psychoaktywnych (tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze), agresji wśród dzieci i młodzieży (w tym cyberprzemoc, agresja werbalna), trudności szkolnych (wagary, niska motywacja do nauki, sposoby spędzania wolnego czasu, konflikty rówieśnicze, problemów emocjonalnych (niska samoocena) i zachowań autoagresywnych oraz znajomości praw dziecka.

Z diagnozy sytuacji w szkole wynika, iż najczęstszymi zachowaniami ryzykownymi podejmowanymi przez uczniów są:

- zachowania agresywne (cyberprzemoc, agresja werbalna, psychiczna, zaczepki fizyczne),

- brak kultury słowa (wulgaryzmy),

- palenie papierosów,

- brak motywacji do nauki,

- problemy dydaktyczne,

- niska samoocena,

- niekonstruktywne spędzanie czasu wolnego,

- zagrożenie stosowaniem substancji psychoaktywnych.

Przedstawiona powyżej ocena stanu wyjściowego w zakresie zagrożeń i problemów wychowawczych pozwoliła na sformułowanie systemowej profilaktyki, głównych celów Programu Profilaktyki i określenie zadań i sposobów ich realizacji, służących osiągnięciu założonych celów. Mapa środowiskowa czynników chroniących i czynników ryzyka w szkole opracowana na podstawie obserwacji, rozmów z wychowawcami, młodzieżą, rozmów przeprowadzonych wśród zagrożonych uczniów.

Czynniki chroniące:

- dobre relacje w rodzinie, zaufanie do rodziców i członków rodziny;
- zaufanie do wychowawców i nauczycieli;
- dobre relacje w grupie rówieśniczej, nawiązane przyjaźnie, przynależność do pozytywnej grupy
- dobra samoocena dziecka:
- jasne zasady zachowania;
- niewielka społeczność szkolna, aktywna praca wychowawców i zespołu PPP

Czynniki ryzyka:

- rozpad rodziny, rodzina dysfunkcyjna;
- złe wzorce w grupie rówieśniczej;
- wysoki poziom lęku i niepokoju;
- niska kontrola emocji i słaba umiejętność radzenia sobie ze stresem.

Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym jest podstawą podejmowania działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej.

OBSZARY DZIAŁALNOŚCI ZESPOŁU PLACÓWEK EDUKACYJNYCH

Rodzaj działalności	**Działania**	**Realizacja działalności**
Działalność wychowawcza Prowadzenie działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju	a) współpraca z rodzicami w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia; b) kształtowanie hierarchii wartości, w której zdrowie należy do jednych z najważniejszych w życiu; c) promowanie zdrowego stylu życia; d) kształtowanie przyjaznego klimatu; e) w szkole, w tym budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych; f) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów; g) rozwijanie i wspieranie działalności wolontariatu	a) na podstawie diagnozy nauczyciel lub wychowawca, w uzgodnieniu z dyrektorem, wybiera formę, w której realizuje działalność, uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy, takich jak: • interaktywne wykłady, • warsztaty, • treningi umiejętności, • projekty, • debaty, • szkolenia, • spektakle teatralne, • spoty, • kampanie społeczne, • happeningi, • pikniki edukacyjne; b) szkoła lub placówka prowadzi działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom związanym z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, współpracując z przedstawicielami państwowych wojewódzkich i powiatowych inspektorów sanitarnych, Policji c) oraz jednostkami samorządu terytorialnego, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami
Działalność edukacyjna Stałe poszerzanie i ugruntowywanie wiedzy i umiejętności z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia	a) poszerzenie wiedzy rodziców, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków	

	i substancji, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne, oraz postępowania w tego typu przypadkach; b) kształtowanie u uczniów umiejętności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji, krytycznego myślenia i podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych; c) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych,	realizującymi podstawową opiekę zdrowotną, opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień; d) realizując działania, szkoła lub placówka: • wykorzystuje rekomendowane programy profilaktyczne oraz promocji zdrowia psychicznego; • dostosowuje ich wybór do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych
Działalność informacyjna Dostarczanie rzetelnych i aktualnych informacji na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych	a) prowadzenie działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych; b) opracowanie oferty pomocy specjalistycznej dla uczniów; c) zapoznanie uczniów i rodziców z prawnymi	

	konsekwencjami naruszania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii; d) zapoznanie uczniów i rodziców z konsekwencjami zachowań ryzykownych; e) opracowanie lub uaktualnienie procedur postępowania nauczycieli i wychowawców, a także metod współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu uczniów	
Działalność profilaktyczna Realizowanie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej	a) realizacja programów profilaktycznych i promujących zdrowie psychiczne; b) rozwijanie zainteresowań, pasji i uzdolnień uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (motywowanie do nauki) w ramach zajęć edukacyjnych oraz przygotowanej oferty zajęć pozalekcyjnych; c) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających,	

	substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych środków zagrażających zdrowiu i życiu ucznia, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz jego otoczenia społecznego; d) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych; e) włączanie, w razie potrzeby, do indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.	

WIZJA SZKOŁY

Zespół Placówek Edukacyjnych to miejsce przyjazne dla uczniów. Panuje tu atmosfera dająca poczucie bezpieczeństwa i zaufania. Placówka stwarza optymalne warunki do wszechstronnego rozwoju uczniów, gwarantuje dobre i skuteczne nauczanie. Szkoła kształtuje swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie wartości patriotycznych, dziedzictwa narodowego i kulturowego. Przygotowuje wychowanków do funkcjonowania w środowisku społecznym, tak by mogli sprostać wyzwaniom współczesnego świata na miarę swoich możliwości.

MISJA SZKOŁY

Szkoła opracowała Misję Szkoły i Sylwetkę Absolwenta. Stanowią one integralną część oferty edukacyjnej, a osiągnięcie zawartych w nich założeń jest jednym z głównych celów Szkoły.

1. Misja Szkoły: „ Moja Szkoła – miejscem bezpiecznym i przyjaznym”

   1) Przygotowujemy dziecko do samodzielnego i odpowiedzialnego życia (w miarę jego możliwości psychicznych i fizycznych, wynikających z indywidualnych orzeczeń do kształcenia specjalnego) zapewniając mu bezpieczeństwo, ucząc przyjaźni i partnerstwa, wzajemnego szacunku i pomocy, pozytywnego myślenia, twórczego działania, poszukiwania wartości moralnych, rozwijania własnych zdolności, angażowania w naukę oraz dbania o zdrowie swoje i innych.

   2) Szanujemy prawo każdego człowieka do odmienności myśli i poglądów. Nasza szkoła to miejsce zgodnej współpracy uczniów, nauczycieli i rodziców.

Sylwetka Absolwenta I etapu kształcenia

Sylwetka Absolwenta I etapu kształcenia:

Absolwent klasy III na miarę swojego wieku i możliwości psychofizycznych (biorąc pod uwagę niepełnosprawność ucznia):

1) jest otwarty i ciekawy świata;
2) korzysta z poznanych źródeł wiedzy i rozwija swoje zainteresowania;
3) jest punktualny i przygotowany do zajęć;
4) podczas uroczystości szkolnych ubrany jest w strój galowy;
5) aktywnie uczestniczy w zajęciach i życiu klasy;
6) zna i stosuje reguły i zasady obowiązujące w szkole i środowisku;
7) okazuje szacunek innym ludziom, jest dobrym kolegą;
8) rozróżnia zachowania złe i dobre;
9) umie opowiadać o swoich przeżyciach, sukcesach i porażkach;
10) uczy się szacunku dla symboli szkolnych, narodowych i religijnych;
11) coraz lepiej orientuje się w swoim najbliższym otoczeniu, domu i szkole;
12) jest wrażliwy na piękno przyrody, szanuje ją i rozumie potrzebę ochrony środowiska;
13) zna i stara się stosować zasady zdrowego trybu życia.

Sylwetka Absolwenta II etapu kształcenia:

Absolwent klasy VIII na miarę swojego wieku i możliwości psychofizycznych (biorąc pod uwagę niepełnosprawność ucznia) jest:

1) odpowiedzialny, obowiązkowy co oznacza że:

zna swoje prawa w szkole i w domu oraz potrafi się upominać o ich przestrzeganie; rozumie sens swoich szkolnych i domowych obowiązków i realizuje je; czuje się odpowiedzialny za postępowanie własne i efekty swojej pracy i grupy; posiada własne zdanie i jest gotów prezentować je innym, respektując ich prawo do odmienności w tym względzie; zna zasady zdrowego trybu życia i stara się ich przestrzegać; uczestniczy we wspólnych działaniach podejmowanych na terenie klasy i szkoły; potrafi poprawnie reagować w sytuacjach konfliktowych; opanowuje negatywne emocje;

2) samodzielny, zaradny, otwarty, aktywny

zna źródła zaspakajania swych zainteresowań i korzysta z nich; ma własne pomysły na rozwiązywanie napotkanych problemów i wypróbowuje je w swych działaniach; wykazuje konsekwencje w realizacji swych zamierzeń; umie racjonalnie bronić swego zdania i nie ulega łatwo wpływom innych;

3) uczciwy, prawdomówny stara się zasłużyć na zaufanie innych, wybierając drogę zachowań szczerych i uczciwych; umie przyznać się do zachowania nieuczciwego i gotów jest ponieść konsekwencje;

4) kulturalny, taktowny, szanujący innych dobrze zna zasady zachowania obowiązujące w jego środowisku szkolnym i domowym i stara się stosować do nich; podczas uroczystości szkolnych ubrany jest w strój galowy; nie eksponuje swej osoby i swego zdania w sposób bardzo rażący innych; używa języka uprzejmego i oddającego uszanowanie dla innych; potrafi właściwie zachować się w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych (kino, teatr, muzeum, wycieczka); ma poczucie własnej wartości; ma świadomość własnych wad i zalet; potrafi dokonać samokontroli i samooceny; umie odmawiać w sytuacji zewnętrznej presji (nie piję, nie palę.....); z dystansem podchodzi do informacji płynących ze środków masowego przekazu (np. reklam) i poddaje je krytycznej analizie; zna swoją małą ojczyznę i na miarę swojego wieku, możliwości intelektualnych i psychofizycznych uczestniczy w życiu społeczno-kulturowym środowiska.

Uczeń powinien: wykazać się postępami w zachowaniu społecznym, w pracy, umiejętnością współżycia w grupie, przestrzeganiem zasad higieny i bezpieczeństwa.

Sylwetka Absolwenta Szkoły Przysposabiającej do Pracy:

Absolwent Szkoły Przysposabiającej do Pracy jest:

1) autonomiczny w zakresie zaspokajania własnych potrzeb i zaradności w życiu codziennym,

2) przygotowany do podjęcia aktywności zawodowej lub „parazawodowej" w warunkach pracy chronionej, warsztatach terapii zajęciowej lub we własnym gospodarstwie domowym,

3) troszczył się o własny rozwój osobisty,

4) przygotowany do uczestnictwa w życiu społecznym.

Wszystko to na miarę możliwości psychofizycznych ucznia, uwzględniając ograniczenia wynikające z jego niepełnosprawności.

PRIORYTETY:

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznych warunków do rozwoju w sferach: emocjonalnej, fizycznej, intelektualnej, społecznej i duchowej. Nauka i utrwalanie zasad bezpieczeństwa.
2. Dbanie o wszechstronny rozwój intelektualny dzieci i młodzieży w poszczególnych etapach kształcenia.
3. Uwzględnienie indywidualnych możliwości i potrzeb w pracy z dziećmi i młodzieżą.
4. Wspieranie wychowawczej funkcji rodziny.
5. Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.
6. Uwrażliwienie na odmienność i sytuację drugiego człowieka – kształtowanie postawy zrozumienia, akceptacji i tolerancji dla innych osób.

7. Rozwijanie umiejętności społecznych, w tym profilaktyka uzależnień. Zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa.
8. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.
9. Uczenie świadomego korzystania z mediów i osiągnięć techniki.
10. Przygotowanie do tworzenia i odbioru dóbr kultury.

NAJWAŻNIEJSZE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej oraz wzmacnianie wychowawczej roli rodziny. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.
3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie i edukację patriotyczną. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
4. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.
5. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

Cele i zadania placówki:

SFERA FIZYCZNA

Cel główny: Wychowanek potrafi dbać o siebie i środowisko, w którym żyje.

Cele szczegółowe:

1. Wyrobienie w uczniach umiejętności dbania o sprawność fizyczną, higienę osobistą, bezpieczeństwo, higienę nauki i pracy;
2. Kształtowanie u uczniów nawyków promujących zdrowy styl życia;
3. Zapoznanie uczniów z edukacją prozdrowotną;
4. Promowanie zachowań proekologicznych;
5. Zapoznanie uczniów z ich rozwojem seksualnym, nauka dbania o własną intymność oraz swoje bezpieczeństwo w tym zakresie.

SFERA INTELEKTUALNA

Cel główny: Wychowanek rozwija swój intelekt, potrafi uczyć się i wykorzystywać zdobytą wiedzę.

Cele szczegółowe:

1. Stymulowanie rozwoju poznawczego dzieci i młodzieży;
2. Uczenie podejmowania decyzji, również w zakresie wyboru dalszej drogi kształcenia;
3. Pomaganie w poznawaniu możliwości intelektualnych i indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży;

4. Wspieranie dzieci i młodzieży z deficytami (wynikających również z ich niepełnosprawności i często ograniczonych możliwości psychofizycznych;
5. Pomaganie uczniom w odkrywaniu uzdolnień i talentów oraz w ich twórczym wykorzystaniu;
6. Przygotowanie uczniów do właściwego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej.

SFERA EMOCJONALNA (PSYCHICZNA)

Cel główny: Wychowanek zna emocje, potrafi je wyrażać.

Cele szczegółowe:

1. Nauczenie dzieci i młodzieży rozpoznawania emocji oraz sposobów ich wyrażania;
2. Wyposażenie dzieci i młodzieży w wiedzę o stresie oraz technikach radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
3. Utrwalanie postaw empatycznych w stosunku do innych ludzi.

SFERA SPOŁECZNA

Cel główny: Wychowanek potrafi funkcjonować w społeczeństwie.

Cele szczegółowe:

1. Nauczenie uczniów funkcjonowania w społeczeństwie i przyjmowania określonych ról społecznych;
2. Wdrażanie uczniów do przestrzegania norm społecznych;
3. Kształtowanie i utrwalanie kultury osobistej dzieci i młodzieży;

4. Budowanie postawy patriotycznej i obywatelskiej;
5. Utrwalanie akceptacji i tolerancji dla inności;
6. Nauka i utrwalanie zachowań społecznie akceptowanych – socjotechniki;
7. Budowanie poczucia bezpieczeństwa u dzieci i młodzieży;
8. Wdrażanie dzieci i młodzieży do szukania pomocy oraz wspierania innych.

SFERA DUCHOWA (AKSJOLOGICZNA)

Cel główny: Wychowanek potrafi żyć w oparciu o uniwersalne wartości.

Cele szczegółowe:

1. Uświadomienie dzieciom i młodzieży znaczenia wartości i norm moralnych w życiu każdego człowieka;
2. Kształtowanie zachowań etycznych w korzystaniu z technik informacyjnych;
3. Budowanie otwartości na świat i ludzi w oparciu o tolerancję i akceptację;
4. Utrwalanie wiedzy o dziedzictwie kultury narodowej, europejskiej i światowej.

METODY I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

1. Tematyczne godziny wychowawcze.
2. Realizacja problematyki programu wychowawczego na wszystkich przedmiotach nauczania.
3. Współpraca z rodzicami.
4. Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. Organizowanie wycieczek.
6. Organizowanie czasu wolnego uczniów:

- koła zainteresowań,
- zajęcia sportowe,
- zajęcia artystyczne, kulturalne.

7. Podtrzymywanie i rozwijanie tradycji i obyczajów placówki.
8. Organizowanie spotkań dla uczniów ze specjalistami w różnych dziedzinach (na przykład spotkania z ludźmi wykonującymi różne zawody).

UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY.

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują program wychowawczy proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci.

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się (szczególnie ważne w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami);
- prowadzą dokumentację nauczania;
- opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskują o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (wszyscy uczniowie w Zespole Placówek Edukacyjnych);
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i innymi terapeutami;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądami rodzinnymi;

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;

- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Uczniowie:

- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;

Pedagog i psycholog szkolny:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów;
    - Współpracują z rodzicami uczniów;
    - podejmują działania w zakresie profilaktyki uzależniań; Prowadzą działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
    - współpracują z rodzicami uczniów;
    - podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i zdrowego stylu życia;
    - prowadzą działania interwencyjne, mediacyjne w sytuacjach kryzysowych.

ZADANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE I FORMY REALIZACJI

SFERA FIZYCZNA

„Potrafię dbać o siebie i środowisko, w którym żyję”			
OBSZAR	**ZADANIA NAUCZYCIELA**	**SPODZIEWANE EFEKTY U UCZNIA**	**OSOBY ODPOWIEDZIALNE**
Sprawność fizyczna	– dba o sprawność fizyczną i prawidłowy rozwój uczniów; – rozwija naturalną sprawność motoryczną uczniów; – uświadamia uczniom zależność między aktywnością fizyczną a zdrowiem; – wyrabia u uczniów nawyk dbania o sprawność fizyczną przez uprawianie sportu i turystyki.	– jest sprawny fizycznie na miarę swoich możliwości; – bierze udział w rekreacyjnych i sportowych formach aktywności fizycznej; – ma świadomość swoich możliwości i ograniczeń w sferze fizycznej; – wie jakie korzyści wynikają z podejmowania różnych form aktywności fizycznej.	– nauczyciel wychowania fizycznego; – rodzice, wychowawca.
Higiena osobista	– wyrabia nawyk dbałości uczniów o higienę osobistą (higienę ciała i ubioru); – wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania.	– zna podstawowe zasady higieny; – dba na co dzień o higienę ciała i ubioru.	– nauczyciel przyrody, geografii, biologii; – nauczyciel wychowania fizycznego; – wychowawca; – rodzice; – inni nauczyciele.

Bezpieczeństwo i higiena nauki i pracy	– zapoznaje uczniów z zasadami bezpieczeństwa; – zapoznaje uczniów z drogami ewakuacji w szkole; – wyjaśnia przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych; – poznają podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy; – uświadamia uczniom znaczenie odpowiedniej postawy ciała i właściwego oświetlenia w czasie nauki; – uczy zasad racjonalnego gospodarowania czasem podczas pracy i wypoczynku; – zapoznaje z procedurami szkoły dla sytuacji trudnych; – uświadamia odpowiedzialność jaką ponosi uczeń nieprzestrzegający procedur szkolnych.	– zna i stosuje zasady bezpieczeństwa; – przestrzega zasad bezpiecznego poruszania się po drogach; – uczeń jest przygotowany do podjęcia próby udzielenia pierwszej pomocy, jeśli pozwalają na to jego możliwości intelektualne i psychofizyczne; – nie oddala się od grupy; – reaguje na sygnały nauczyciela; - właściwie zachowuje się podczas wycieczek; - zna procedury bezpieczeństwa obowiązujące w sytuacjach trudnych; - ma świadomość swojej odpowiedzialności za dokonane czyny (jeśli jego rozwój intelektualny wskazuje na to, że może odpowiadać za swoje czyny).	– nauczyciel wychowania fizycznego; – wychowawca; – pedagog; – psycholog; – rodzice, specjaliści z różnych dziedzin.
Dbałość o otoczenie	– wdraża uczniów do dbałości o porządek i estetykę pomieszczeń oraz otoczenia szkoły. – rozwija u uczniów odpowiedzialność za środowisko naturalne.	– dba o estetyczny wygląd sal lekcyjnych i korytarzy; – dba o czystość w szkole i wokół szkoły; – dba o środowisko naturalne np. potrafi i segreguje śmieci.	– wszyscy nauczyciele; – rodzice.

Edukacja prozdrowotna	– zapoznaje uczniów z uwarunkowaniami zdrowia człowieka: • prawidłowa dieta, • aktywność ruchowa, • higieniczny tryb życia, • badania profilaktyczne, • konsultacja lekarska, – uświadamia uczniom czynniki zagrażające zdrowiu, uczy zachowań służących zdrowiu: • hałas, • stres, • substancje psychoaktywne, • środki dopingujące. - organizuje naukę udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	– wie jakie czynniki wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie; – zna zasady zdrowego stylu życia w zakresie prawidłowego odżywiania się, aktywności fizycznej i przestrzegania higieny pracy; – wie, jak zapobiegać chorobom; - bierze udział w prelekcjach i pogadankach; - przygotowuje referaty, gazetki, spektakle (jeśli jest to na miarę jego możliwości intelektualnych i psychofizycznych). - bierze udział w zajęciach udzielania pierwszej pomocy.	– nauczyciel wychowania fizycznego; – nauczyciel przyrody, biologii – wychowawca; – pedagog; – psycholog; – rodzice, specjaliści z różnych dziedzin.

Propagowanie zdrowego stylu życia.	- organizuje zajęcia sportowe, wycieczki, wyjazdy mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia; - zapoznaje uczniów ze szkodliwością używek, substancji psychoaktywnych; - zapoznaje dzieci i młodzież z zasadami zdrowego odżywiania; - uczy jak radzić sobie w sytuacjach trudnych, zagrażających bezpośrednio życiu i zdrowiu, w tym wywołanych pandemią SARS-CoV-2; - zapoznaje z zasadami dbania o środowisko naturalne; - zapoznaje z zasadami bezpiecznej pracy, bezpiecznego spędzania czasu wolnego, pracy z komputerem.	1. Uczniowie są świadomi korzyści jakie daje aktywność ruchowa i wypoczynek. Uczestniczą w: - zajęciach i zawodach sportowych, - wyprawach turystycznych, - wyjazdach na basen, - gimnastyce korekcyjnej. 2. Znają zagrożenia jakimi dla zdrowia są substancje psychoaktywne (nikotyna, lekarstwa, napoje energetyzujące i alkoholowe, dopalacze i narkotyki): udział w programach profilaktycznych, filmy, spektakle, spotkania i pogadanki. 3. Uczą się: - zasad zdrowego odżywiania się (znają i rozumieją pojęcia: bulimia i anoreksja), - wyrabiają i utrwalają nawyk czytania etykiet na produktach spożywczych, jeśli jest to w zakresie ich możliwości intelektualnych, - wiedzą o istnieniu żywności genetycznie modyfikowanej, - przestrzegają zasad higieny, w tym zasad reżimu sanitarnego, - ćwiczą planowanie dnia pracy ucznia, - uczą się zachowań sprzyjających i zagrażających zdrowiu, - poznają podstawy wiedzy o wirusie SARS-CoV-2 oraz innych niebezpiecznych chorobach wirusowych, - rozbudowują wiedzę o szkodliwości napojów energetyzujących i dopalaczy.	– wychowawcy klas, – nauczyciele przyrody, geografii, biologii – nauczyciele wychowania fizycznego, – nauczyciele świetlicy, – pedagog szkolny, – psycholog, – pedagog terapeuta, – logopeda, – rehabilitant, – terapeuta SI, – nauczyciel informatyki; – rodzice.

		4. Biorą udział w zajęciach z zakresu logopedii, rehabilitacji i gimnastyki korekcyjnej, integracji sensorycznej, stymulacji polisensorycznej, zajęciach z psychologiem, pedagogiem szkolnym i terapeutą pedagogicznym. 5. Wiedzą jak radzić sobie i gdzie szukać pomocy w sytuacji trudnej: - pożar, - kataklizmy, - skażenie chemiczne, - wścieklizna, - pandemie, - ataki terrorystyczne. 6. Znają podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy. - spotkania z fachowcami na wszystkich poziomach kształcenia szkoły podstawowej i SPDP (prelekcje, warsztaty). 7. Współuczestniczą w akcjach na rzecz ochrony środowiska: - znają pojęcie ekologia, - są świadomi negatywnych skutków ingerencji człowieka w środowisko naturalne, - są wrażliwi na los zwierząt (akcje). 8. Uczniowie znają i potrafią praktycznie stosować zasady bezpieczeństwa: - na drodze (kontakty z nieznajomymi), - w czasie zajęć ruchowych, - w czasie zabawy, - w czasie pracy z komputerem.	

Ekologia	– uczy odpowiedzialności za środowisko naturalne; – uświadamia korzyści wynikające ze zbiórki surowców wtórnych; – zachęca do udziału w akcjach ekologicznych; – uczy jak segregować śmiecie; – uwrażliwia na los zwierząt.	– dba o środowisko naturalne; – bierze aktywny udział w akcjach ekologicznych; – segreguje śmiecie; – uczestniczy w zbiórkach surowców wtórnych; – bierze udział w akcjach pomocowych dla zwierząt w schroniskach i dziko żyjących.	– wszyscy nauczyciele, – rodzice.
Seksualność człowieka	– przekazuje uczniom informacje o rozwoju seksualnym człowieka; – przekazuje informacje na temat „złego dotyku”; – uczy reakcji na „zły dotyk”; – zapoznaje uczniów z trudnościami i zagrożeniami okresu dojrzewania.	– ma świadomość zmian zachodzących w budowie ciała; – wie, jak chronić własną intymność; – rozumie pojęcie „złego dotyku”; – wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia „złym dotykiem”.	– nauczyciel wychowania do życia w rodzinie; – nauczyciel przyrody, biologii; – wychowawca; – pedagog; – psycholog, – terapeuci, – rodzice.

SFERA INTELEKTUALNA

„Potrafię uczyć się i rozwijać swój intelekt”			
OBSZAR	**ZADANIA NAUCZYCIELA**	**SPODZIEWANE EFEKTY U UCZNIA**	**OSOBY ODPOWIEDZIALNE**
Rozwój poznawczy uczniów (spostrzeganie uwaga, wyobraźnia, pamięć, myślenie)	– rozwija umiejętność koncentracji; – ćwiczy pamięć i rozwija wyobraźnię twórczą; – budzi ciekawość poznawczą; – wyposaża uczniów w określony zasób wiadomości i umiejętności; – stymuluje samodzielne myślenie; – kształtuje umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji; – ćwiczy umiejętność wykorzystania wiedzy podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.	– potrafi na miarę swoich możliwości intelektualnych i psychofizycznych prawidłowo spostrzegać, koncentrować się na wykonywanym zadaniu, posługiwać się wyobraźnią twórczą; – pamięta najistotniejsze informacje; – posiada określony zasób wiadomości i potrafi z nich korzystać; – wykorzystuje wiedzę do rozwiązywania problemów oraz potrafi prezentować ją publicznie i posługiwać się nią w życiu codziennym.	– wszyscy nauczyciele.

Możliwości i potrzeby edukacyjne uczniów oraz umiejętność efektywnego uczenia się	– pomaga w poznawaniu możliwości intelektualnych uczniów i ich indywidualnych potrzeb; – pomaga w odkrywaniu uzdolnień i talentów uczniów oraz w ich twórczym wykorzystaniu; – wdraża uczniów do stosowania skutecznych metod pracy umysłowej; – bada potencjał uczniów rozpoczynających edukację szkolną oraz monitoruje osiągnięcia uczniów; – udziela pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	– zna swoje możliwości intelektualne; – zna warunki i czynniki sprzyjające uczeniu się; – zna i wykorzystuje różne strategie uczenia się, uwzględniając indywidualny styl uczenia się; – uczeń korzysta z różnych form pomocy psychologiczno- pedagogicznej; – rozwija i wykorzystuje w sposób twórczy swój talent i uzdolnienia; – potrafi ukierunkowywać swoje zainteresowania i pasje.	– wszyscy nauczyciele; – wychowawca; – psycholog; – terapeuta pedagogiczny; – pedagog.
Zasady skutecznego działania	– wdraża uczniów do samodzielności i odpowiedzialności w działaniu; – motywuje uczniów do nauki; – uwrażliwia na efekty pracy.	– uczeń ma motywację do nauki; – dąży do solidnego, na miarę swoich możliwości intelektualnych i psychofizycznych wykonywania zadań i osiągania jak najlepszych wyników;	– wychowawca; – pedagog; – psycholog; – nauczyciele przedmiotów; – rodzice.
Samopoznanie, dalsza edukacja	– przygotowuje uczniów do dalszej nauki; – aktywizuje uczniów do poznawania siebie (cechy osobowości, temperament, zainteresowania, predyspozycje, wiedza, uzdolnienia, możliwości, ograniczenia); – wprowadza uczniów w świat zawodów.	– Zna siebie, swoje zainteresowania i predyspozycje; – zdobywa informacje dotyczące świata zawodów.	– wychowawca; – pedagog; – psycholog; – nauczyciele wiedzy o społeczeństwie; – rodzice.

Edukacja medialna i nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne	– przygotowuje uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów; – zachęca uczniów do wykorzystywania nowoczesnych technologii w pozyskiwaniu, selekcjonowaniu, analizowaniu i prezentowaniu informacji prezentowanych w Internecie; – zaznajamia uczniów z możliwościami i zagrożeniami związanymi ze stosowaniem nowoczesnych technologii, korzystaniem Internetu.	– świadomie, krytycznie i selektywnie korzysta ze środków społecznego przekazu; – sprawnie posługuje się komputerem, Internetem i wybranymi programami komputerowymi (na miarę swoich możliwości intelektualnych i psychofizycznych); – wykorzystuje technologie informacyjne do poszerzania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin; – zna zagrożenia związane z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych; – potrafi funkcjonować w społeczeństwie informacyjnym.	– nauczyciel informatyki; – nauczyciel bibliotekarz; – nauczyciele różnych przedmiotów; – rodzice.

SFERA EMOCJONALNA (PSYCHICZNA)

„Potrafię panować nad emocjami i radzić sobie ze stresem”			
OBSZAR	**ZADANIA NAUCZYCIELA**	**SPODZIEWANE EFEKTY U UCZNIA**	**OSOBY ODPOWIEDZIALNE**
Uczucia	– pomaga w rozpoznawaniu oraz nazywaniu uczuć swoich i innych ludzi; – uczy radzenia sobie z emocjami; – pomaga zrozumieć własne emocje i wyrażać je w sposób społecznie akceptowany; – uświadamia znaczenie emocji w życiu człowieka; – ukazuje znaczenie uczuć; – uczy sposobów radzenia sobie z trudnymi uczuciami.	– rozpoznaje uczucia; – podejmuje próby wyrażania uczuć, w sposób społecznie akceptowany; – docenia rolę przyjaźni; – rozumie znaczenie emocji w życiu człowieka; – zna sposoby wyrażania uczuć.	– wychowawca; – pedagog; – psycholog; – terapeuci; – nauczyciele przedmiotów; – rodzice.

Sytuacje trudne	– pomaga uczniom w rozpoznawaniu trudnych sytuacji; – wskazuje możliwości i sposoby rozwiązywania problemów; – zachęca uczniów do szukania pomocy u innych osób lub w instytucjach; – wyjaśnia genezę stresu, indywidualną granicę oraz jego znaczenie dla człowieka; – uczy technik radzenia sobie ze stresem; – pracuje nad budowaniem u ucznia pozytywnej samooceny.	– potrafi rozpoznawać trudne sytuacje; – umie rozwiązywać problemy na miarę swoich możliwości; – zna techniki asertywne i podejmuje próby stosowania ich w życiu; – wie do kogo można zwrócić się o pomoc w sytuacjach trudnych; – ma poczucie swojej wartości; – zna techniki radzenia sobie ze stresem.	– wychowawca; – pedagog; – psycholog; – nauczyciele przedmiotów; – rodzice.
Samopoznanie i budowanie adekwatnej samooceny	– pomaga rozpoznać mocne i słabe strony ucznia; – stosuje wzmacnianie pozytywne jako narzędzie motywujące ucznia do działania; – motywuje do pracy nad słabymi stronami i wadami; – wzmacnia wiarę we własne możliwości; – pomaga osiągnąć sukces; – pomaga w wytyczeniu celów i dążeniu do ich osiągnięcia (na miarę możliwości intelektualnych i psychofizycznych uczniów); – wyrabia nawyk pracowitości, rzetelności, wytrwałości i konsekwencji w podejmowanych działaniach.	– wierzy we własne siły; – ma świadomość swoich mocnych stron; – ma poczucie własnej wartości; – wyznacza sobie realne cele i dąży do osiągnięcia sukcesu; – nie zraża się porażkami; – jest wytrwały i konsekwentny w działaniach; – podejmuje pracę nad swoimi słabymi stronami.	– wychowawca; – pedagog; – psycholog; – nauczyciele przedmiotów; – terapeuci; – rodzice.

		- uczniowie poznają siebie, - dokonują rzetelnej samooceny; uczą się lubić siebie i pracować nad cechami społecznie nieakceptowanymi, - pozyskują wiedzę o złym dotyku – molestowanie seksualne, - rozpoznają i nazywają uczucia, - znają zachowania asertywne: prośba, odmowa, - posiadają i potrafią wykorzystać wiedzę jak radzić sobie z agresją i autoagresją; - wiedzą jak pomóc sobie w sytuacji stresu, - dostrzegają podobieństwa i różnice między ludźmi, - są świadomi praw i obowiązków uczniów, weryfikują je w sytuacjach trudnych, - znają osoby i instytucje, w których mogą uzyskać pomoc, - budowanie wśród uczniów adekwatnej do rzeczywistości samooceny, poprzez rzetelne ocenianie (utrwalanie wiedzy o zasadach oceniania), - budowanie poczucia wartości poprzez udział w konkursach i możliwość prezentowania swoich osiągnięć, wspieranie osób zagrożonych biedą poprzez charytatywne działania.	

Wspomaganie dzieci z problemami emocjonalnymi, zagrożonych nieprzystosowaniem społecznym, oraz uczniów w trudnej sytuacji losowej.	- nauczyciel wdraża psychoedukacyjne programy profilaktyczne; – nauczyciele i specjaliści edukują rodziców; – nauczyciele wspomagają wychowawczą rolę rodziny. - nauczyciel kształtuje i ustala hierarchię wartości społecznie akceptowanych.	- uczniowie poznają normy i zachowania przyjęte w szkole, - rozpoznają wzorce osobowe, role godne naśladowania, - utrwalają stosowanie zwrotów grzecznościowych, - są świadomi korzyści i kosztów wywiązywania się z obowiązków, - dobre wychowanie na co dzień, w tym praca nad kulturą języka, - prawa i obowiązki w sytuacjach trudnych.	– wychowawca; – pedagog; – psycholog; – nauczyciele przedmiotów; – terapeuci.

SFERA SPOŁECZNA

„Potrafię dobrze funkcjonować wśród ludzi”			
OBSZAR	**ZADANIA NAUCZYCIELA**	**SPODZIEWANE EFEKTY U UCZNIA**	**OSOBY ODPOWIEDZIALNE**
Komunikacja interpersonalna	– ćwiczy umiejętności dyskutowania, słuchania innych i prezentowania własnych opinii; – uczy szacunku wobec odmienności zdania rozmówcy; – uświadamia uczniom znaczenie komunikacji niewerbalnej.	– potrafi wyrażać własne opinie i poglądy; – szanuje odmienne zdanie rozmówców; – zna reguły uważnego i aktywnego słuchania; – ma świadomość znaczenia mowy ciała w komunikacji.	– psycholog; – pedagog; – wychowawca; – nauczyciel języka polskiego; – rodzice.
Kultura osobista	– uczy właściwego zachowania w różnych sytuacjach; – uświadamia znaczenie wpływu kultury osobistej na jakość życia i kontaktów społecznych.	– Wie na czym polega kultura osobista i próbuje przestrzegać reguł kulturalnego zachowania: • potrafi zachować się odpowiednio w każdej sytuacji, • przestrzega normy zachowania przyjęte w danym miejscu, • troszczy się o higienę ciała i schludność ubioru, • dba o kulturalne wysławianie się, • z szacunkiem odnosi się do innych osób.	– wszyscy nauczyciele; – terapeuci; – rodzice.
Współpraca w grupie	– kształtuje umiejętność pracy zespołowej; – uczy zachowań asertywnych;	– potrafi współpracować z innymi; – zna zasady asertywnego zachowania;	– pedagog; – psycholog;

	– uświadamia możliwość pojawiania się konfliktów i problemów we wzajemnych relacjach; – uczy sposobów rozwiązywania konfliktów.	– zna przyczyny powstawania konfliktów oraz konstruktywne sposoby ich rozwiązywania.	– wychowawca; – wszyscy nauczyciele; – rodzice.
Jednostka w społeczeństwie 1. Rozpoznanie środowiska rodzinnego uczniów oraz tworzenie warunków uwzględniających indywidualne możliwości jednostki.	– uczy własnej tożsamości; – uświadamia znaczenie norm społecznych. - otocza właściwą opieką: - dzieci z rodzin zagrożonych biedą, - dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, - dzieci, których zachowanie budzi niepokój, - dzieci z rodzin imigrantów, - dzieci z rodzin, w których rodzice pracują poza granicami kraju (Eurosieroty); - przestrzega zaleceń Poradni Specjalistycznych przez dostosowanie programów pracy z uczniem: (uczeń z dysfunkcjami, posiadający orzeczenie do kształcenia specjalnego). - utrzymuje systematyczny kontakt z rodzicami uczniów, zgłasza sytuacje trudne do pedagoga szkolnego.	– wie, czym jest tożsamość i co się na nią składa; – próbuje budować pozytywne relacje z rówieśnikami i osobami dorosłymi. - uczeń jest tolerancyjny na odmienność drugiego człowieka; - uczeń ma świadomość, że ludzie różnią się w różnych sferach; - dzieci i młodzież akceptują i wspierają kolegów, są wrażliwi na odmienność innych; - uczeń rozwija swoje zainteresowania korzystając z oferty szkoły.	– wychowawca; – nauczyciele wiedzy o społeczeństwie; – nauczyciele wychowania do życia w rodzinie; – pedagog; – psycholog, – rodzice. - wszyscy nauczyciele, - rodzice.

	- uwrażliwia uczniów na odmienność drugiego człowieka: - poznawanie, akceptowanie i wspieranie ucznia obcokrajowca, - poszerzanie wiedzy na temat integracji i uczniów z grupy wsparcia, przez oddziaływanie na emocje, - przekazanie wiedzy o strefie intymnej drugiego człowieka: bezpieczna odległość, przekraczanie słowne i fizyczne. - poznaje uzdolnienia i zainteresowania uczniów: - uwzględnianie posiadanych informacji w pracy z uczniem, - spotkania z ciekawymi ludźmi. - zbiera od rodziców informacje o interesujących ich tematach pedagogizacji. - organizuje akcje charytatywne na rzecz innych.		
Tolerancja wobec różnorodności	– kształtuje postawę akceptacji, zrozumienia i tolerancji dla innych osób; – pokazuje jak wspierać inne osoby; – uczy poszanowania autonomii osób z niepełnosprawnością; – rozwija empatię.	– akceptuje innych ludzi bez względu na ich pochodzenie, stan majątkowy, rasę, wyznanie, światopogląd itd.; – jest gotowy nieść pomoc osobom z niepełnosprawnością; – jest wrażliwy na potrzeby i pragnienia innych.	– wszyscy nauczyciele, – rodzice.
Postawa obywatelska i patriotyczna	– ukazuje znaczenie wartości obywatelskich i patriotycznych; – uczy poszanowania historii własnego narodu; – rozbudza zainteresowanie własnym regionem i Polską; – kultywuje pamięć o symbolach	– rozumie, co znaczy być Polakiem; – zna i szanuje symbole państwowe; – wie, czym jest patriotyzm; – szanuje historię własnego narodu; – ma poczucie tożsamości lokalnej, regionalnej, narodowej; – interesuje się własnym regionem i Polską;	– nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie; – nauczyciel przyrody; – nauczyciel języka polskiego;

	narodowych; – angażuje uczniów w życie szkoły i społeczności lokalnej; – zapoznaje z prawami i obowiązkami ucznia i obywatela; – uczy zasad bezpiecznego zachowania w trudnych sytuacjach związanych z zagrożeniami kraju i zachowań proobronnych.	– angażuje się w życie szkoły i społeczności lokalnej; – zna prawa ucznia i wywiązuje się z obowiązków ucznia. - wie jak zachować się w trudnych sytuacjach	– opiekunowie Samorządu Szkolnego; – wychowawca, – rodzice. – Nauczyciel Edb

SFERA DUCHOWA (AKSJOLOGICZNA)

„Potrafię żyć pięknie i mądrze”			
OBSZAR	**ZADANIA DLA NAUCZYCIELA**	**SPODZIEWANE EFEKTY U UCZNIA**	**OSOBY ODPOWIEDZIALNE**
Wartości i normy w życiu człowieka	– pomaga w tworzeniu i umacnianiu własnego systemu wartości; – uświadamia znaczenie wartości moralnych i etycznych w życiu człowieka; – pomaga w kształtowaniu się hierarchii wartości u uczniów; – kształtuje postawy ucznia w oparciu o powszechnie uznane w naszej kulturze zasady etyczne: uczciwość, szlachetności, poszanowanie własnej i cudzej godności, sprawiedliwość, miłość, tolerancja itp.; – zapoznaje z prawami człowieka; – podkreśla powszechne prawo do życia; – uświadamia niezbywalne prawo każdego człowieka do godnego życia; – buduje autorytety; – przybliża uczniom sylwetki wielkich Polaków; – prezentuje uczniom postawy godne naśladowania; – wzmacnia u ucznia świadomość jego	– szanuje poglądy i postawy innych ludzi; – potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe; – stara się przewidzieć skutki swoich działań i jest gotowy ponieść ich konsekwencje; – kieruje się wyższymi wartościami: prawdy, dobra, piękna, miłości, tolerancji, sprawiedliwości itp.; – uczestniczy w uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych; – zna swoją wartość jako człowieka, który ma prawo do godnego życia.	– wszyscy nauczyciele, – rodzice.

	wartości jako osoby; – szanuje uczucia religijne uczniów.		
Dziedzictwo kultury narodowej, europejskiej i światowej	– pokazuje uczniom bogactwo dziedzictwa kulturalnego Polski i świata; – umożliwia kontakt z dobrami kultury i dziedzictwa narodowego; – buduje poczucie dumy z bycia Polakiem, Europejczykiem – rozwija poczucie przynależności do środowiska lokalnego, uczy odpowiedzialności za „małą ojczyznę”.	– potrafi świadomie korzystać z dóbr kultury (kino, muzeum, domy kultury, teatr itp.); – potrafi właściwie zachować się podczas imprez kulturalnych; – potrafi korzystać ze zbiorów biblioteki; – rozumie znaczenie dzieł sztuki; – wykazuje się wiedzą na temat kultury własnego regionu; – kultywuje tradycje rodzinne, regionalne i narodowe.	– wszyscy nauczyciele; – rodzice.
Twórcza aktywność	– pomaga rozwijać wyobraźnię i aktywność twórczą ucznia; – umożliwia i zachęca do publicznej prezentacji swojej twórczości; – rozpoznaje, wspiera i rozwija indywidualne zdolności i artystyczne pasje uczniów; – uczy umiejętności autoprezentacji.	– bierze aktywny udział w przygotowywaniu imprez i uroczystości klasowych, szkolnych i środowiskowych; – rozwija swoje zainteresowania i pasje; – prezentuje swoje dokonania twórcze na szkolnych i pozaszkolnych wystawach, konkursach itp.	– wychowawca; – nauczyciel plastyki; – nauczyciel muzyki.
Otwartość na świat i ludzi	– kształtuje postawy tolerancji i akceptacji dla odmienności innych osób, szacunek dla starszych i niepełnosprawnych; – wzmacnia uczucia empatii u uczniów; – rozbudza ciekawość i wpaja szacunek dla dorobku kulturalnego i tradycji innych	– przejawia empatię i szacunek wobec innych osób, szczególnie starszych i niepełnosprawnych; – jest ciekawy świata; – jest wrażliwy na dobro, piękno i prawdę; – widzi potrzebę udziału i uczestniczy w akcjach charytatywnych.	– wychowawca; – nauczyciel religii; – nauczyciel historii; – nauczyciel wiedzy o społeczeństwie; – rodzice.

	społeczności i narodów; – uwrażliwia na dobro, piękno i prawdę.		

WSPIEAJĄC UCZNIA W ROZWOJU DUCHOWYM, WYZNACZAMY NASTĘPUJĄCE ZASADY I NORMY:

1. Nauczyciel buduje swój autorytet w relacjach z uczniem.
2. Nauczyciel buduje pozytywne relacje ze środowiskiem rodzinnym.
3. Nauczyciel współpracuje z rodzicami szanując odmienność religijną, kulturową i etniczną ucznia.
4. Nauczyciel wspiera uczniów w rozwoju etycznym i moralnym.
5. Nauczyciel pomaga kształtować hierarchię wartości i ideałów.
6. Nauczyciel uczy tolerancji i akceptacji dla wartości i poglądów wyznawanych przez innych ludzi.
7. Nauczyciel stwarza możliwości doświadczania piękna, miłości i samorealizacji w kontakcie ze sztuką i naturą.
8. Nauczyciel stwarza okazje do twórczej i refleksyjnej ekspresji ucznia.
9. Nauczyciel rozwija wartości afirmujące życie.
10. Nauczyciel kształtuje właściwe postawy szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.

Wdrażając Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły wychowawcy klas, nauczyciele, terapeuci będą starali się realizować go w pełnym zakresie. Należy jednak pamiętać, że Zespół Placówek Edukacyjnych w Nowym Dworze Mazowieckim jest szkołą, gdzie wszyscy uczniowie posiadają orzeczenia do kształcenia specjalnego i niektóre treści zawarte w programie są dla nich nieosiągalne do zrealizowania ze względu na występującą niepełnosprawność lub niepełnosprawności sprzężone. Poszczególne treści programu będą realizowane w określonych klasach z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania uczniów oraz ich możliwości intelektualnych i psychofizycznych.

CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOLNE

Zespół Placówek Edukacyjnych w Nowym Dworze Mazowieckim ma swojego patrona. Szkoła Podstawowa nosi imię Marii Stefanii Grzegorzewskiej i posiada sztandar. Sztandar bierze udział w ważnych uroczystościach i imprezach szkolnych. Placówka nie ma hymnu. Posiada logo.

Jednym z celów placówki jest kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych i patriotycznych poprzez nauczanie szacunku do symboli i barw narodowych, historii, tradycji narodowych i lokalnych. Ważne uroczystości szkolne rozpoczynają się odśpiewaniem hymnu państwowego.

Na stałe imprezy szkolne składają się:

- Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,

- Dzień Edukacji Narodowej,

- Dzień Osób z Niepełnosprawnościami,

- Jasełka – Boże Narodzenie,

- Bal Karnawałowy,

- Pierwszy Dzień Wiosny,

- Światowy Dzień Świadomości Autyzmu,

- Święta Majowe - Święto Pracy, Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja,

- Dzień Dziecka,

- Uroczyste zakończenie roku szkolnego .

TRYB POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH

W Zespole Placówek Edukacyjnych obowiązuje tryb postępowania w sytuacjach trudnych, czyli określone procedury postępowania reagowania i interwencji na wypadek wystąpienia takich sytuacji.

Procedury postępowania w sytuacjach trudnych stanowią odrębny dokument.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W Zespole Placówek Edukacyjnych obowiązują procedury dotyczące standardów ochrony małoletnich w celu rozpoznawania ryzyka i symptomów krzywdzenia dzieci.

Standardy ochrony małoletnich stanowią odrębny dokument.

EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Ewaluacja to systematyczne gromadzenie informacji o programie w celu umożliwienia podejmowania decyzji o jego przyszłości (np. kontynuacji, modyfikacji, zaniechania).
Ewaluacja programu polega na zbieraniu opinii i danych w formie informacji lub samooceny. Najczęściej stosowane są trzy rodzaje ewaluacji w zależności od tego, czemu mają służyć uzyskane wyniki: ewaluacja celów, ewaluacja procesu oraz ewaluacja wyników.

Ewaluacja celów programu sprawdza, czy szkolny program osiągnął cele, jakie wcześniej zakładał. Ewaluacja procesu ma za zadanie wyjaśnić jak działa szkolny program, jak to się dzieje, że cele programu zostają osiągnięte lub nie. Ten rodzaj ewaluacji jest szczególnie zalecany wtedy, gdy program jest długotrwały. Ewaluacja wyników programu polega na ocenie jakości i poziomu korzyści, jakie uczestnicy

wynoszą z programu.

Celem ewaluacji jest ocena skuteczności działania w odniesieniu do założonych celów. Prawidłowo zaplanowana procedura ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powinna zawierać jasno określone cele ewaluacji.

W trakcie trwania roku szkolnego należy przeprowadzić wśród uczniów, rodziców i nauczycieli ankiety.
Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystywane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba). Ewaluację końcową wyników należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego i opracować wnioski do pracy na następny rok szkolny.
Narzędzia ewaluacji:

- Sprawozdania wychowawców z realizacji Programów Wychowawczo-Profilaktycznych klas;
- Ankieta skierowana do uczniów, dotycząca ich postaw i zainteresowań;
- Ankieta skierowana do rodziców, dotycząca osiągnięć dydaktyczno- wychowawczych dziecka, ze wskazaniem kierunku działań do dalszej pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- Ankieta skierowana do nauczycieli, której celem będzie uzyskanie informacji na temat realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i ewentualnej jego modyfikacji;
- Analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych i profilaktycznych przeprowadzona przez Pedagoga i Psychologa szkolnego, na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów.
- Analiza dokumentów;
- Obserwacje;
- Wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami;

USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły.

Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.

Za realizację poszczególnych zakresów odpowiedzialni są nauczyciele zadeklarowani, bądź zaproponowani przez Dyrektora Szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Placówek Oświatowych w Nowym Dworze Mazowieckim jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji.

Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji.

Program Wychowawczo- Profilaktyczny Zespołu Placówek Edukacyjnych w Nowym Dworze Mazowieckim:

- **przyjęto uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu …….**
- **przyjęto uchwałą Rady Rodziców w dniu …….**
- **w porozumieniu z Samorządem Uczniowskim ……..……..**

Rada Rodziców Rada Pedagogiczna Samorząd Uczniowski